

Turkish Adaptation of the Empathy Scale for Teachers: A Validity and Reliability Study

Ahmet Uyar^{1,a,*}, Ömer Faruk Kadan^{2,b}

¹ Antakya Vocational School, Department of Computer Technologies, Hatay Mustafa Kemal University, Hatay, Türkiye

² School of Foreign Languages, Department of Foreign Languages, Hatay Mustafa Kemal University, Hatay, Türkiye

*Corresponding author

Research Article

Acknowledgment

History

Received: 06/12/2022

Accepted: 05/02/2023

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication.

Copyright © 2017 by Cumhuriyet University, Faculty of Education. All rights reserved.

ABSTRACT

The purpose of this study was to establish validity and reliability of the Empathy Scale for Teachers (EST), developed by Wang, et. al (2022) to gauge teachers' empathy towards their students, by adapting it into Turkish. The participants were 393 teachers working in Hatay in the academic year of 2022-2023. The original scale included 19 four-point Likert-type items in English. First, the scale was translated into Turkish, and language validity of the scale translated was provided. Second, a pilot study was conducted with 60 teachers. Third, the scale with language validity was administered online to 393 teachers, which would provide data regarding construct validity. Then confirmatory factor analysis (CFA) was performed. CFA showed that the adapted scale had the same factor structure with the original. To achieve reliability, Turkish and English versions of the scale were addressed to 35 English language teachers. Thus, test-retest reliability was provided. Furthermore, internal consistency coefficients of the whole scale and its components were calculated. The Cronbach's alpha coefficients were .84 for the whole scale, .72 for the negative affective empathy, .87 for the positive affective empathy. This revealed that the Turkish adaptation of the EST, including 19 items and three component, was valid and reliable.

Keywords: Empathy, teacher empathy, cognitive empathy, affective empathy, scale

Öğretmen Empati Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Bilgi

*Sorumlu yazar

Süreç

Geliş: 06/12/2022

Kabul: 05/02/2023

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

ÖZ

Bu çalışmanın amacı, öğretmenlerin öğrencilere yönelik empatilerini belirlemek amacıyla Wang, vd. (2022) tarafından geliştirilen Öğretmen Empati Ölçeğinin (ÖEÖ) Türkçeye uyarlanması yoluyla geçerlik ve güvenilirlik çalışmasının yapılmasıdır. Çalışma grubu, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Hatay ilinde görev yapan 393 öğretmenden oluşmaktadır. Ölçeğin orijinali 4'lü likert tipinde düzenlenmiş, İngilizce olarak yazılmış 19 maddeden oluşmaktadır. İlk olarak ölçeğin Türkçeye çeviri çalışması yapılmıştır. Çevirisi yapılan ölçeğin dil geçerlik çalışmaları yapılmıştır. Daha sonra, 60 öğretmen üzerinde ölçeğe ilişkin pilot uygulama yapılmıştır. Geçerliği sağlanan ölçek 393 öğretmene çevrimiçi uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğine yönelik veri sağlayacak bu çalışma sonrası doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. DFA sonucu orijinal faktör yapısının korunduğu gözlemlenmiştir. Ölçeğin güvenilirliğinin sağlanması amacıyla ise ölçeğin Türkçe ve İngilizce formu 35 İngilizce öğretmenine uygulanmıştır. Bu şekilde test - tekrar test güvenilirliğinin sağlandığı anlaşılmıştır. Bununla birlikte, ölçeğin tamamı ve faktörleri için iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen Cronbach Alpha katsayısı ölçeğin tamamı için .86, bilişsel empati alt boyutu için .84, olumsuz duyuşsal empati alt boyutu için .72, olumlu duyuşsal empati alt boyutu için .87 olarak belirlenmiştir. Bu sonuçlar, 19 madde ve üç faktörden oluşan Öğretmen Empati Ölçeğinin geçerli ve güvenilir olarak Türkçeye uyarlandığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Empati, öğretmen empatisi, bilişsel empati, duyuşsal empati, ölçek

^a ahmet_uyar23@hotmail.com

^b <https://orcid.org/0000-0001-9694-8629>

ofkadan@mku.edu.tr

<https://orcid.org/0000-0001-5187-3694>

How to Cite: Uyar, A., & Kadan, Ö. F. (2023). Öğretmen empati ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 12(1):258-268

Giriş

İnsanoğlu, sosyal bir varlıktır ve bu niteliğinden ötürü bir topluluk içerisinde, belirli norm, gelenek ve değerler ışığında yaşama eğilimindedir. Onun, toplum içerisindeki varlığını sürdürebilmesi ve diğer bireylerle sağlıklı bir şekilde etkileşimini sağlayabilmesi için kendi belirlediği ölçütler çerçevesinde hareket etmesi, diğerlerinin duygu ve düşüncelerini görmezden gelmesi düşünülemez. Bu noktada, toplumun bir birey olarak kendinden beklediği davranışları sergilemesi, diğer insanların yaşam biçimlerine, fikirlerine, hislerine ve inançlarına saygı göstermesi beklenmektedir. Bunu başarabilmek için sahip olması gereken bazı değerler bulunmaktadır. Bu değerlerin en önemlilerinden biri de empatidir.

Empati, TDK sözlüğünde (sozluk.gov.tr) *duygudaşlık* olarak ifade edilmektedir. Türkçede *-daş* eki ortaklık, bağlılık veya eşlik bildiren isim üretmeye yaradığı için *duygudaşlık* kavramının aynı duyguya sahip olma durumunu ifade ettiği söylenebilir. Nitekim Dökmen (1999) de empati kavramını, bireyin kendisini karşısındakinin yerine koyarak onun his ve fikirlerini anlayabilmesi, yani bireylerin ortak duygu ve düşüncede buluşabilmesi şeklinde tanımlamıştır. Empati kelimesinin eski Yunancada bulunma hal eki (-de, -da) olan “em” ile “tutku” veya “acı çekme” anlamındaki “pathos” kelimelerinin birleşmesi ile oluştuğu öne sürülmektedir (Liddell ve Scott, 1968). Diğer yandan, empati kelimesinin kökeninin 1880’lerde Alman psikolog Theodore Lipps’in, başkalarının duygularını anlamak için adlandırdığı “einführung” (duygu hâlinde) kavramına dayandığı da öne sürülmüştür (Hardee, 2003). Empati kavramı neredeyse bir asırdır psikoloji alanında tartışılmaktadır ve burada ifade edildiği gibi ona ilişkin farklı tanımlamalar yapılmıştır (Wang, vd., 2022). Genel manada, elde edilen bilgiler doğrultusunda, empati kavramının; bir bireyin bir diğerinin sahip olduğu duygu, düşünce veya inanış etrafında ortak paydada buluşmak amacıyla ilişkili, eş veya aynı noktaya ulaşması biçiminde tanımlanması mümkündür.

Empati kavramı, ilk zamanlarda tek yönlü olarak ele alınmıştır ve araştırmacılar empati kavramını bilişsel veya duyuşsal yaklaşım bağlamında değerlendirmişlerdir. Bilişsel yaklaşım bağlamında empati, diğer kişilerin duygusal durumlarını sahiplenmeden zihinsel durumlarını anlamayı ya da yargılamayı ifade etmektedir (Jones, vd., 2010). Duyuşsal yaklaşım kapsamında ise empati, diğerlerinin içsel durumlarını özümsemeyi içermektedir (Zaki ve Ochsner, 2012). Daha sonraları ise empatinin çok yönlü bir yapıda olduğu anlaşılmıştır. Yani, empatinin bilişsel veya duyuşsal şeklinde tek bir boyutta değil; her iki boyut bağlamında ele alınması gereği dile getirilmiştir (Wang, vd., 2022). Hatta, empatinin davranışsal bağlamda ele alınması gerektiğini öne süren araştırmacılar da olmuştur (Geer, vd., 2000; Oliveira-Silva ve Gonçalves, 2011). Mevcut araştırmada ise iki boyutlu (bilişsel-duyuşsal) yaklaşım esas alınmıştır.

Empati, zamanla gelişen, iletişimin temel aktörleri ve bağlamına göre şekillenen ahlaki gelişim ile yakın ilişkilidir

ve oldukça karmaşık bir olgudur (Cooper, 2004). Bu karmaşıklığından dolayı “*zihin teorisi (theory of mind)*” ve “*bakış açısı alma (perspective taking)*” gibi kavramlarla karıştırılabilmektedir. Wang vd. (2022), bu kavramların birbirlerinden farklı olduklarını ifade ederek aralarındaki farkları şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Bakış açısı alma, kendini başkasının yerine koymayı ve o kişinin bakış açısını benimsemeyi ifade eder. Bu, empatiye erişmenin bir yoludur ama tek yolu değildir. Zihin teorisi ise başka bir kişinin inanç, istek ve niyetleri de dahil olmak üzere zihinsel durumunu benimsemeyi içerir. Son olarak empati, özellikle duygu yükleme ile meşgul olmaktadır.”

Bu sebeple empati, psikolojik ve sosyolojik bir olgu olmasına rağmen bireylerin ahlaki gelişimi ile doğrudan ilişkili olan eğitim de dahil birçok alan için oldukça önemli bir kavramdır. Bu doğrultuda, okul ortamında öğrencilere kazandırılması gereken değerlerden de bir tanesidir. Eğitim alanında öğrenci ile öğretmen arasındaki karşılıklı iletişimde empatinin önemine sıklıkla vurgu yapılmaktadır (Parsons ve Brown, 2001). Coutinho, vd. (2014), empatinin yakın ve kalıcı kişilerarası ilişkilerin devamının sağlanabilmesi için gerekli olduğunu ifade etmişlerdir. Benzer şekilde Cooper (2010), öğretmen ve öğrenci arasındaki empatik ilişkinin destekleyici öğrenme ortamına katkı sağladığını dile getirmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı (MEB, 2022) ise empatinin, değerler eğitimi kapsamında öğrencilere kazandırılmasının gerekli olduğunu belirterek onun, sorumluluk değerinin öğrencilere kazandırılmasında edinilmesi gereken temel bir değer olduğunu öne sürmüştür.

İletişimin ana öğeleri bağlamında ele alındığında iletiyi gönderen ve alan konularında öğretmen ile öğrenci yer almaktadır. Yukarıda, her ne kadar öğrenciye kazandırılması gereken değerlerden biri olarak ifade edilse de empati duygusuna sadece onların değil öğretmenlerin de sahip olması gerektiği unutulmamalıdır. Zira, eğitimde “öğretmen empatisi” kavramı sıklıkla üzerinde durulan bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır (Cooper, 2004; İkiz, 2009; Schutz ve DeCuir, 2002). Öğretmen empatisi; öğretmenlerin, öğrencilerinin duygusal durumlarını eğitim bağlamında anlayabilme ve paylaşabilme yeteneklerini ifade eder. Bu noktada öğretmen empati duyan, öğrenci ise empati duyulan kişi konumundadır. Öğretmen empatisi, öğrenciye yönelik bir acıma duygusunu değil sadece onun duygularının anlaşılmasını ve benimsenmesini ifade etmektedir (Wang, vd., 2022). Diğer taraftan, yukarıda bahsi geçen bilişsel ve duyuşsal boyutların öğretmen empatisi araştırmalarında da kabul gördüğü bilinmektedir (Stojiljkovic, vd., 2012; Tettegah ve Anderson, 2007). Bu sebeple bu ölçek uyarlama çalışmasının kuramsal çerçevesini bu iki boyut şekillendirmiştir.

Empati ve bu çalışma nezdinde öğretmen empatisi, ölçülebilir değerlerdir. Bu sebepledir ki empatiyi ölçmek için bugüne kadar birçok ölçek geliştirilmiştir (Baron-Cohen ve Wheelwright, 2004; Davis, 1983; Dziobek, vd.,

2008; Hogan, 1969; Mehrabian, vd., 1972; Spreng, vd., 2009). Ancak öğretmen empatisini ölçmek için geliştirilen sınırlı sayıda ölçek bulunmaktadır (Bouton, 2014; Wang, vd., 2022). Literatür incelendiğinde, Türkiye’de, farklı kitlelere yönelik çeşitli ölçek geliştirme veya uyarlama çalışmaları bulunduğu anlaşılmıştır. Mesela, Kaya ve Çolakoğlu (2015), Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarında kullanılmak üzere Empati Düzeyi Belirleme Ölçeği’ni Türkçeye uyarlamışlardır. Diğer taraftan, Kılınc ve Sözer (2022), ilkokul öğrencilerine yönelik; Gökalp ve İnel (2021), ortaokul öğrencilerine yönelik; Çalışkan ve Demir (2019), ergenlere yönelik empatik eğilim ölçeği geliştirmişlerdir. Ölçek geliştirme çalışmalarının haricinde, ülkemizde eğitim-öğretim sürecinde yer alan unsurların (öğretmen adayı, öğretmen, öğrenci, idareci, vb.) empati düzeylerinin belirlenmesine yönelik gerçekleştirilmiş çalışmalar da bulunmaktadır (Akgün ve Çetin, 2018; İkiz, 2009; Kaya ve Öztan, 2022; Kayacı, 2021; Özkan ve Yılmaz, 2016; Yazıcı ve Terzioğlu, 2019). Fakat Türkiye’de öğretmenlere yönelik geliştirilmiş veya uyarlanmış herhangi bir empati ölçeğine rastlanmamıştır. Bu durumun önemli bir eksiklik olması nedeniyle bu çalışmada Wang, vd. (2022) tarafından geliştirilen Öğretmen Empati Ölçeği’nin Türkçeye ve Türk kültürüne uyarlanması amaçlanmıştır. Uyarlanan ölçeğin araştırmacılar tarafından öğretmenlerin öğrencilerine yönelik empati düzeylerinin belirlenmesi amacıyla kullanılması hedeflenmektedir. Bu sayede, onların öğrencilerini ne düzeyde anladıkları belirlenebilecek ve empati düzeyleri düşük olan, yani öğrencilerini anlayamayan öğretmenlere yönelik empati geliştirici eğitimler, bilgilendirmeler, vb. sağlanabilecektir. Bu doğrultuda araştırmanın öğrenciler, öğretmenler ve araştırmacılar açısından katkı sağlayacağına inanılmaktadır.

Yöntem

Çalışma nicel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen bir ölçek uyarlama çalışmasıdır. Ölçek uyarlama, bir kültürel grubun kullanabileceği biçimde tasarlanan bir ölçeğin başka bir kültürel grup tarafından kullanılabilir yapıya dönüştürülmesidir. Çalışmada Wang vd., (2022) tarafından geliştirilen Öğretmen Empati Ölçeği’nin Türk kültürüne uyumlu olup olmadığı incelenmiş ve Türkiye’deki öğretmenlere uygun hâle getirilmesi için geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunda 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Hatay ilinde görev yapan uygun örnekleme ile seçilen 393 öğretmen yer almaktadır. Uygun örnekleme; zaman, para ve işgücü bakımından yaşanabilecek dezavantajların ortadan kaldırılması amacıyla örneklemin evren içerisinden kolayca seçildiği bir örnekleme yöntemidir (Koç Başaran, 2017). Araştırma, üç farklı çalışma grubuyla yürütülmüştür. Araştırmanın birinci çalışma grubu dilsel eşdeğerliğin sağlanması amacıyla

çalışmada yer alan 8 İngilizce öğretmeninden oluşmaktadır. Birinci çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin 5’i kadın, 3’ü erkektir. Öğretmenlerin 3’ü 6-10 yıl, 2’si 11-15 yıl, 3’ü de 16-20 yıl mesleki deneyime sahiptir. Öğretmenlerin 2’si ilkokulda, 3’ü ortaokulda, 3’ü lisede görev yapmaktadır. Ayrıca onların 7’si lisans, 1’i yüksek lisans mezunudur.

Araştırmanın ikinci çalışma grubunda, Hatay ilindeki Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı kurumlarda çalışan 393 öğretmen yer almaktadır. İkinci çalışma grubuna ait betimsel veriler Çizelge 1’de gösterilmiştir.

Çizelge 1’deki veriler incelendiğinde öğretmenlerin, 193’ünün (%49.1) erkek, 200’ünün (%50.9) kadın olduğu; 89’unun (%22.6) 1-5 yıl, 57’sinin (%14.5) 6-10 yıl, 104’ünün (%26.5) 11-15 yıl, 44’ünün (%11.2) 16-20 yıl, 66’sinin (%16.8) 20-25 yıl, 33’ünün (%8.4) 26 yıl ve üstü hizmet süresine sahip olduğu; 329’unun (%83.7) bir lisans programından, 64’ünün (%16.3) lisansüstü bir programdan mezun olduğu; 105’inin (%26.7) ilkokulda, 161’inin (%41.0) ortaokulda, 127’sinin (%32.3) ise lisede görev yaptığı görülmektedir.

Araştırmanın üçüncü çalışma grubunda Hatay ilinde görev yapan 35 İngilizce öğretmeni yer almaktadır. Bu çalışma grubu ile test - tekrar test uygulaması yapılmıştır. Bu öğretmenlerin 20’si kadın, 15’i erkektir. Öğretmenlerin 8’i 6-10 yıl, 17’si 11-15 yıl, 10’u 16-20 yıl mesleki deneyime sahiptir. Ayrıca 10’u ilkokulda, 16’sı ortaokulda, 9’u lisede görev yapmaktadır. Bununla birlikte 30’u lisans, 5’i yüksek lisans mezunudur.

Veri Toplama Aracı

Çalışmada Türk kültürüne uyarlanması amacıyla Wang vd., (2022) tarafından geliştirilen Öğretmen Empati Ölçeği kullanılmıştır. 4’lü likert tipindeki ölçek 19 maddeden oluşmaktadır. Ölçek “kesinlikle katılıyorum (4)” ile “kesinlikle katılmıyorum (1)” arasında derecelendirilmiştir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 76, en düşük puan ise 19’dur. Ölçekten alınan yüksek puan öğretmenlerin öğrencilere yönelik empatik eğilimlerinin yüksek, düşük puan ise öğretmenlerin öğrencilere yönelik empatik eğilimlerinin düşük olduğunu göstermektedir. Ölçeğin “bilişsel empati” (1-9. sorular), “olumsuz duyuşsal empati” (10-14. sorular), “olumlu duyuşsal empati” (15-19. sorular) olmak üzere üç alt boyutu vardır. Ölçeği geliştiren araştırmacılar tarafından ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı değerleri .84 (bilişsel empati), .74 (olumsuz duyuşsal empati), .78 (olumlu duyuşsal empati), .81 (öğretmen empati ölçeği) olarak hesaplanmıştır. Uyarlama çalışması gerçekleştirilerek son hali verilen ölçek Ek 1’de sunulmuştur.

Ölçeği Türkçeye Uyarlama Çalışmaları

Ölçeği uyarlama çalışmaları kapsamında ilk olarak ölçeği geliştirenlerden ölçeğin Türkçeye uyarlanması için izin istenmiştir. Ölçeğin sorumlu yazarı Xia Wang tarafından uyarlama çalışmalarına izin verildiğine dair e-posta onayı gelmiştir. Ölçeğin uyarlanması sürecinde yürütülen çalışmalar Resim 2’de gösterilmiştir. Ölçeğin uyarlanması için gerekli iznin ardından ölçek, Türkçeye çevrilmesi için 8 İngilizce öğretmenine iletilmiştir. İngilizce

öğretmenleri tarafından çevrilen maddeler incelenmiş, çeviriler arasında %90 oranında bir uyuma olduğu belirlenmiştir. Araştırmacılar bir araya gelerek çeviriler üzerinde gerekli incelemeleri yapmış ve form düzenlenmiştir. Ölçeğin Türkçe formu İngilizce eğitimi, Türkçe eğitimi ve ölçme değerlendirme alanlarında uzman yedi kişinin görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda ölçek maddeleri üzerinde son düzeltmeler gerçekleştirilmiştir.

Türkçeye çevirisi yapılan ölçek formu, 4 İngilizce öğretmeni tarafından yeniden İngilizceye çevrilmiştir. Geri çevirisi incelenen ölçek formu ile ölçeğin orijinal formu karşılaştırılmıştır. Araştırmacılar ve çeviri ekibinde yer alan İngilizce öğretmenlerinin incelemesi sonrasında ölçeğin çevirisi olan İngilizce formu ile orijinal İngilizce formunun uyumlu olduğu anlaşılmıştır.

Ölçeğin dil geçerliği sağlandıktan sonra 60 kişilik bir grup üzerinde pilot uygulama çalışması yapılmıştır. Bu aşamada, ölçekte yer alan tüm maddelerin anlaşılabilirliği, anlaşılmayan madde olması durumunda nasıl düzeltilebileceği yönünde görüş alınmıştır. Ölçeğin tüm maddelerinin anlaşılabilir olduğu saptanmıştır.

Ölçeğin dil geçerliği sağlanıp pilot uygulama yapıldıktan sonra ölçeğin son hali ile asıl uygulamaya geçilmiştir. Ölçek, 393 öğretmene çevrimiçi olarak uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğine yönelik veri sağlayacak bu çalışma sonrası doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır.

Ölçeğin güvenilirliğinin sağlanması amacıyla ise Türkçe formu ile orijinal İngilizce formu 35 İngilizce öğretmene uygulanmıştır. Uygulamada, ölçeğin Türkçe ve İngilizce formlarına numaralar verilmiştir. Aynı numaralı form 15 gün arayla çalışma grubundaki öğretmenlere uygulanmıştır. Her iki forma verilen yanıtlar arasındaki tutarlılık incelenerek ölçeğin güvenilirliğine yönelik bulgular elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Çalışmada ölçeğin İngilizceden Türkçeye çevrilmesi sürecinde, geri çevirme yöntemi tercih edilmiştir. Ölçeğin İngilizce formu öncelikle Türkçeye çevrilmiş ardından aynı form tekrar İngilizceye çevrilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğinin tespiti için ise DFA yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğinin tespiti kapsamında test - tekrar test güvenilirliğine ve Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı değerlerine bakılmıştır. Çevirisi gerçekleştirilen ölçeğin Türkçe formu ile İngilizce formunun aynı anlamı ifade edip etmediğini belirlemek amacıyla Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. Ayrıca, ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı belirlenmiştir.

Bulgular

Çalışmada Öğretmen Empati Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanmış formuna yönelik geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Öncelikle, ölçeğin dil geçerliğine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Ardından, ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi yapılarak yapı geçerliği

kontrol edilmiştir. Son olarak ölçeğin güvenilirliğine yönelik hesaplamalar yapılmıştır.

Geçerlik

Bu başlık altında ölçeğin geçerlik çalışmalarına yer verilmiştir. Öncelikle ölçeğin dil geçerliğine daha sonra yapı geçerliğine yönelik bilgiler aktarılmıştır.

Dil Geçerliği

Özgün formu İngilizce olan Öğretmen Empati Ölçeği'nin Türk öğretmenlerden veri toplanacak biçimde Türk kültürüne uygun hâle getirilmesi amacıyla bazı işlemler gerçekleştirilmiştir. İlk olarak 8 İngilizce öğretmeni tarafından ölçeğin Türkçeye çevirisi gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar tarafından çeviriler üzerinde gerekli düzenlemeler yapılarak ölçeğin Türkçe formu oluşturulmuştur. Ölçeğin Türkçe formu İngilizce eğitimi, Türkçe eğitimi ve ölçme değerlendirme alanlarında uzman yedi kişiye iletilmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda Türkçe maddeler üzerinde bazı değişiklikler yapılmıştır. Ardından ölçeğin Türkçe formu yeniden İngilizceye çevrilmiştir. Ölçeğin İngilizceye çevirisi yapılan formu ile orijinal formunun tutarlı olup olmadığı dört İngilizce öğretmeni tarafından kontrol edilmiştir. Yapılan kontroller neticesinde her iki İngilizce formun tutarlı olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin asıl uygulaması yapılmadan önce 60 öğretmenle pilot uygulama çalışması yapılmıştır. Pilot uygulamada, öğretmenlere ölçekte anlaşılmayan bir madde olup olmadığı sorulmuştur. Pilot uygulama neticesinde anlaşılmayan bir madde olmadığı belirlenmiştir. Son olarak dilsel eşdeğerliği sağlanmış olan ölçek çalışma evreni içerisinde yer alan 393 öğretmene uygulanmıştır.

Yapı Geçerliği

Bir ölçeğin yapı geçerliğinin tespitinde açılımlı ve doğrulayıcı faktör analizi olmak üzere iki tür yaklaşım bulunmaktadır. Gerçekleştirilen çalışmanın ölçek uyarlama çalışması olması sebebiyle DFA gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen analizde T-values değerlerine bakılmış ve hiçbir madde için kırmızı renkte bir uyarının olmadığı gözlemlenmiştir. Çalışmanın standartlaştırılmış çözümlerinin (standardized solutions) olduğu diyagram Resim 1'de verilmiştir.

Resim 1 incelendiğinde tüm maddelerin faktör yüklerinin .30'dan yüksek olduğu görülmüştür. Bu bulguya dayalı olarak ölçekteki tüm maddelerin kullanılabilir durumda olduğu söylenebilir. DFA sonucunda modifikasyon önerilerine bakılmış ve bilişsel empati alt boyutunda yer alan 3. madde ile 2. maddenin modifikasyonu gerçekleştirilmiştir. Modifikasyon sonrası Chi-Square / df değerinin $420.68/148 = 2.84$ olduğu anlaşılmıştır. Hesaplanan bu değer ve ölçeğin yapı geçerliği hakkında fikir verecek uyum modeli değerleri Çizelge 2'de aktarılmıştır.

Çizelge 2'de Öğretmen Empati Ölçeği'nin Türkçe formunun doğrulanması için uyum indeksleri, mükemmel uyum ölçütleri, kabul edilebilir uyum ölçütleri, DFA ile ölçekten elde edilen uyum değerleri ve uyum durumu yer almaktadır. Elde edilen bulgulara göre ölçeğin üç indekste mükemmel, dokuz indekste ise kabul edilebilir düzeyde

doğrulandığı görülmektedir. Bu veriler doğrultusunda ölçeğin üç alt boyutu ve ölçeğin tamamı için kurulan modelin doğrulandığı söylenebilir.

Güvenirlik

Bu başlık altında ölçeğin güvenilirlik çalışmalarına yer verilmiştir. Güvenirlik çalışmaları kapsamında test - tekrar test uygulamasının yanı sıra Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır.

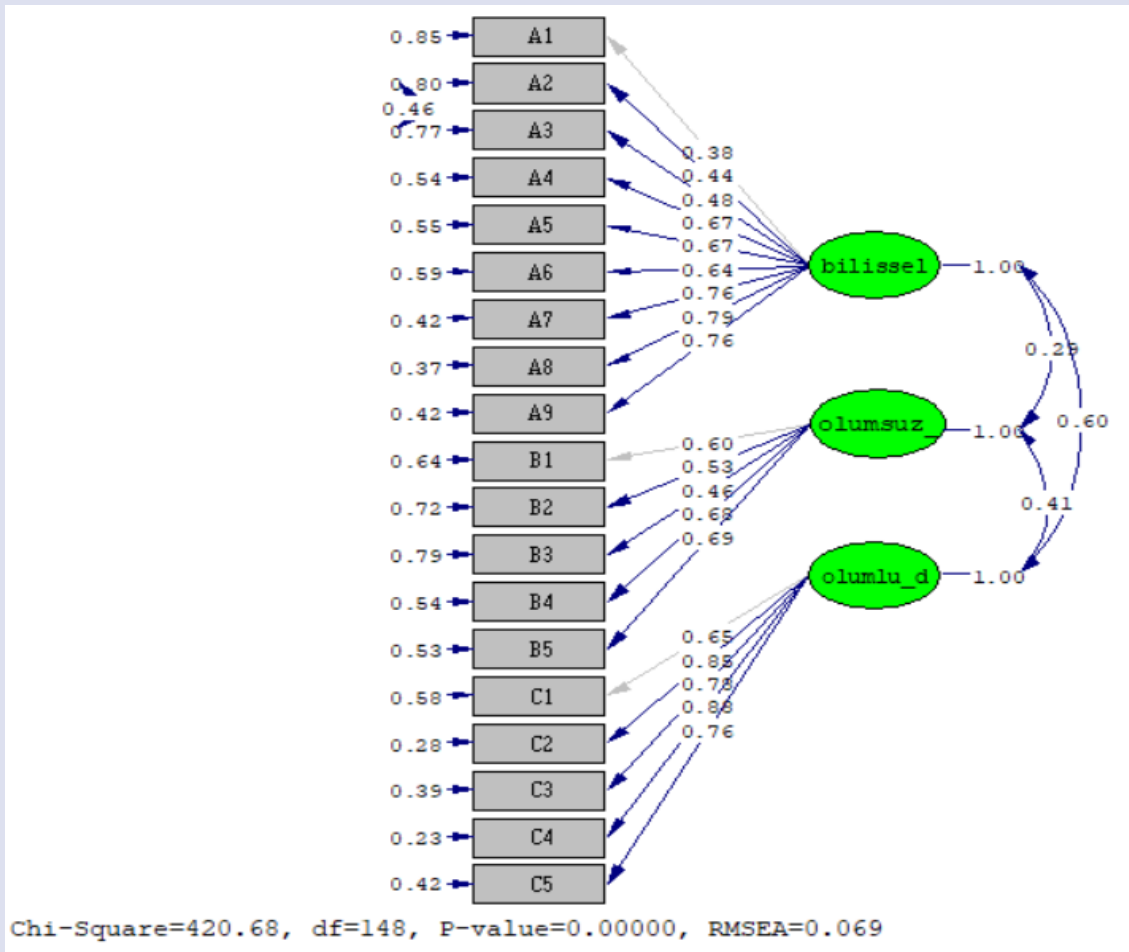
Test - Tekrar Test Güvenirliği

Ölçeğin güvenirligine yönelik çalışma kapsamında evren içerisinde yer alan 35 İngilizce öğretmenine ölçeğin orijinal hali olan İngilizce formu uygulanmıştır. 15 gün sonra aynı öğretmenlere ölçeğin Türkçeye çevrilmiş formu uygulanmıştır. Öğretmenlerin her iki ölçeğe verdikleri yanıtlardan elde edilen puanların tutarlılığı incelenmiştir. Bu tutarlılığın tespiti için yapılan Pearson korelasyon analizi sonucunda elde edilen verilerin yorumlanmasında; 00 - .29 aralığında düşük ilişki, .30 - .69 aralığında orta düzeyde ilişki, .70 - 1.00 aralığında yüksek düzeyde ilişki değerleri referans alınmıştır (Büyüköztürk, 2020). Analiz sonucunda ölçeğin İngilizce ve Türkçe formları arasında pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu saptanmıştır ($r=.94$, $p=.00$). Ölçeğin her iki formu

arasındaki yüksek korelasyon değerine bakılarak ölçeğin test - tekrar test güvenirliginin sağlandığı belirtilebilir.

Ölçeğin İç Tutarlılığı

Ölçeğin güvenirliginin tespiti için Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısına da bakılmıştır. Ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı değerleri; bilişsel empati alt boyutu için .84, olumsuz duygusal empati alt boyutu için .72, olumlu duygusal empati alt boyutu için .87 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tümünün Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı değeri ise .86 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin tümü ve alt boyutları için tespit edilen Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı değerlerinin .70'den büyük olması, ölçeğin güvenirliginin yüksek olduğunu göstermektedir (Özdamar, 2002). Ölçeğin güvenirliginin yüksek olması sebebiyle ölçeğin uygulanmasıyla tutarlı veriler üretilebileceği düşünülebilir.

Resim 1. DFA diyagramı

Resim 2. Ölçek uyarlama sürecinin aşamaları

Çizelge 1. Çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin betimsel verileri

Değişkenler		N	%
Cinsiyet	Erkek	193	49.1
	Kadın	200	50.9
Hizmet Yılı	1-5 Yıl	89	22.6
	6-10 Yıl	57	14.5
	11-15 Yıl	104	26.5
	16-20 Yıl	44	11.2
	20-25 Yıl	66	16.8
	26 Yıl ve üstü	33	8.4
Eğitim Durumu	Lisans	329	83.7
	Lisansüstü	64	16.3
Görev Yapılan Okul Türü	İlkokul	105	26.7
	Ortaokul	161	41.0
	Lise	127	32.3
Toplam		393	100

Çizelge 2. Ölçek uyarlama araştırmalarında kullanılan uyum ölçütleri ve ölçeğin uyum durumu*

Uyum İndeksleri	Mükemmel Uyum Ölçütleri	Kabul Edilebilir Uyum Ölçütleri	DFA ile Elde Edilen Uyum Değerleri	Uyum Durumu
χ^2 / sd	$0 \leq \chi^2 / sd \leq 2$	$2 \leq \chi^2 / sd \leq 3$	2.84	Kabul Edilebilir
AGFI	$.90 \leq AGFI \leq 1.00$	$.85 \leq AGFI \leq .90$.88	Kabul Edilebilir
GFI	$.95 \leq GFI \leq 1.00$	$.90 \leq GFI \leq .95$.91	Kabul Edilebilir
CFI	$.95 \leq CFI \leq 1.00$	$.90 \leq CFI \leq .95$.97	Mükemmel
NFI	$.95 \leq NFI \leq 1.00$	$.90 \leq NFI \leq .95$.95	Kabul Edilebilir
NNFI (TLI)	$.95 \leq NNFI \leq 1.00$	$.90 \leq NNFI \leq .95$.96	Mükemmel
RFI	$.95 \leq RFI \leq 1.00$	$.90 \leq RFI \leq .95$.94	Kabul Edilebilir
IFI	$.95 \leq IFI \leq 1.00$	$.90 \leq IFI \leq .95$.97	Mükemmel
RMSEA	$.00 \leq RMSEA \leq .05$	$.05 \leq RMSEA \leq .08$.06	Kabul Edilebilir
SRMR	$.00 \leq SRMR \leq .05$	$.05 \leq SRMR \leq .10$.07	Kabul Edilebilir
PNFI	$.95 \leq PNFI \leq 1.00$	$.50 \leq PNFI \leq .95$.80	Kabul Edilebilir
PGFI	$.95 \leq PGFI \leq 1.00$	$.50 \leq PGFI \leq .95$.69	Kabul Edilebilir

*(Baumgartner & Homburg, 1996; Bentler, 1980; Bentler & Bonett, 1980; Browne & Cudeck, 1993; Byrne, 2010; Hu & Bentler, 1999; İhan & Çetin, 2014; Kline, 2011; Marsh, Hau, Artelt, Baumert & Peschar, 2006; Schermelleh-Engel & Moosbrugger, 2003)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Öğretmenlerin öğrencilere yönelik empatik yaklaşımları öğretimin verimliliğine etki edebilmektedir. Öğretmenlerin, öğrencilerin duygularını anlayabilmesi, sevinçlerine ortak olabilmesi, üzüntülerini hissedip dertlerine çare araması gibi empatik yaklaşımlar ile etkili ve verimli bir öğretim gerçekleştirilebilir. Bu sebeple çalışmada öğretmenlerin öğrencilere yönelik empatik yaklaşım düzeylerini belirleyebilmek amacıyla Wang vd., (2022) tarafından geliştirilen Öğretmen Empati Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanması yapılmıştır.

Çalışma kapsamında öncelikle ölçeğin dil geçerliğini sağlamaya yönelik çalışmalar yapılmıştır. İlk aşamada, ölçeğin Türkçeye çevirisi 8 İngilizce öğretmeni tarafından yapılmıştır. Bu çeviriler arasında %90 oranında yüksek bir

uyum gözlenmiştir (Büyüköztürk, Çokluk ve Köklü, 2011). Uyumsuzluğun giderilmesi amacıyla uzmanlar çevirileri incelemiş ve gerekli düzeltmelerle Türkçe forma son hali verilmiştir.

Türkçe form, çalışma grubunda yer alan 4 İngilizce öğretmeni tarafından yeniden İngilizceye çevrilmiştir. Elde edilen bu İngilizce form ile ölçeğin orijinal formu karşılaştırılmış ve ölçek formlarının uyumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeğin pilot uygulaması yapılmış ve anlaşılmayan bir madde olmadığı tespit edilmiştir.

Dil geçerliği sağlanan ölçeğin yapı geçerliğinin sağlanması için esas uygulamaya geçilmiştir. Yapı geçerliğinin sağlanmasında DFA analizi gerçekleştirilmiştir. Çünkü uyarlama çalışması yapılan ölçme aracının orijinal dilindeki faktör desenleri yapı geçerliğine yönelik deneysel kanıtlarla tespit edilmiştir (Dağlı ve Baysal, 2016). Bu

sebeple uyarlanan ölçeğin faktör yapısının hedef kültürde korunup korunmadığı doğrulayıcı faktör analizi kullanılarak sorgulanabilir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2021). Yapılan birçok çalışmada orijinal ölçeğin geçerliği ve güvenilirliği sağlanmış bir faktör yapısı olması durumunda DFA kullanımının daha uygun olacağı ifade edilmiştir (Fabrigar, Wegener, MacCallum ve Strahan, 1999; Gözüm ve Aksayan, 2003; Güngör, 2016). Ölçeğin yapı geçerliğinin sağlanması amacıyla ölçek öncelikle 393 öğretmene uygulanmıştır. Elde edilen veriler kullanılarak DFA yapılmıştır. DFA sonucunda ölçekte yer alan tüm maddelerin faktör yükünün .30'dan yüksek, Chi-Square/df değerinin 2.84, RMSEA değerinin .06 olduğu anlaşılmıştır. Bunun yanı sıra DFA ile modelin doğrulanabilmesine yönelik yorum yapabilmemizi sağlayan 9 uyum indeksi (AGFI, GFI, CFI, NFI, NNFI, RFI, IFI, SRMR, PNFI, PGFI) değerine bakılmıştır. Çalışmada elde edilen verilere göre CFI, NNFI, IFI indekslerine göre modelin mükemmel, Chi-Square/df, RMSEA, AGFI, GFI, NFI, RFI, SRMR, PNFI, PGFI indekslerine göre modelin kabul edilebilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ölçeğin dil ve yapı geçerliği sağlandıktan sonra güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğinin sağlanması amacıyla test - tekrar test uygulaması ve Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı değeri hesaplaması yapılmıştır. Test - tekrar test uygulaması ile ölçeğin İngilizce ve Türkçe formları arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı değerine bakılarak ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğu belirlenmiştir.

Sonuç olarak, yapılan çalışma ile geçerliği ve güvenilirliği sağlanmış, Türk kültürüne uyarlanmış ve 19 maddeden oluşan "Öğretmen Empati Ölçeği" geliştirilmiştir. Uyarlanan ölçek, 4'lü likert tipindedir ve 3 faktörden (bilişsel empati, olumsuz duyuşsal empati, olumlu duyuşsal empati) oluşmaktadır. Literatürde farklı örneklem gruplarına yönelik uyarlanan ve geliştirilen empati ölçekleri bulunmaktadır. Lawrence, Shaw, Baker, Baron-Cohen ve David (2004) tarafından geliştirilen 3 faktörlü Empati Düzeyi Belirleme Ölçeği, Kaya ve Çolakoğlu (2015) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. 5'li likert tipindeki ve 13 maddeden oluşan ölçeğin DFA analizi sonucunda kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğu belirlenmiştir. Jolliffe ve Farrington (2006) tarafından geliştirilen Temel Empati Ölçeği; Topçu, Erdur Baker ve Çapa Aydın (2010) tarafından Türk kültürüne uyarlanmıştır. Ölçek, bilişsel ve duygusal olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. 5'li likert tipindeki ve 20 maddeden oluşan ölçeğin DFA analizi sonucunda modelin doğrulandığı ve ölçeğin kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gökalp ve İnel (2021)'in geliştirdikleri tek boyutlu empati ölçeği ise 4'lü likert tipindedir ve yedi maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin DFA analizi sonucunda modelin doğrulandığı ve ölçeğin mükemmel uyum indekslerine sahip olduğu belirlenmiştir. Literatürde yer alan benzer çalışmalarla araştırma bulguları karşılaştırıldığında benzer ve farklı sonuçların olduğu görülmektedir. Çalışma kapsamında uyarlanan ölçeğin üç faktörlü olması ve 4'lü likert tipinde olması

literatürdeki çalışmalar (Kaya ve Çolakoğlu, 2015; Gökalp ve İnel, 2021) ile benzerlik göstermektedir. Literatürdeki çalışmalarda ölçeklerin 5'li likert tipinde (Kaya ve Çolakoğlu, 2015; Topçu, Erdur Baker ve Çapa Aydın, 2010), tek boyutlu (Gökalp ve İnel, 2021) ve iki boyutlu (Topçu, Erdur Baker ve Çapa Aydın, 2010) olması çalışmadan elde edilen bulgulara göre farklılık göstermektedir.

Uyarlanan ölçek, tüm branşlardaki öğretmenlerin öğrencilere yönelik empati düzeyinin tespiti için kullanılabilir. Bu sayede öğretmenlerin kendi empati düzeylerini görerek bu noktadaki eksikliklerini gidermeleri sağlanabilir. Ayrıca, ölçek sayesinde araştırmacılar öğretmenlerin öğrencilerini daha iyi anlayabilmeleri ve iletişim kurabilmeleri noktasında empatiyi geliştirecek yöntem veya teknikler bulabilirler. Bu çalışma kapsamında sadece ölçek uyarlama gerçekleştirilmiştir. Uyarlanan ölçek kullanılarak alanda tarama çalışmaları gerçekleştirilebilir.

Kaynaklar

- Akgün, R., & Çetin, H. (2018). Üniversite öğrencilerinin iletişim becerilerinin ve empati düzeylerinin belirlenmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(3).
- Baron-Cohen, S., & Wheelwright, S. (2004). The empathy quotient: An investigation of adults with asperger syndrome or high functioning autism, and normal sex differences. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 34(2), 163–175. <https://doi.org/10.1023/B:JADD.0000022607.19833.00>
- Baumgartner, H., & Homburg, C. (1996). Applications of structural equation modeling in marketing and consumer research: A review. *International Journal of Research in Marketing*, 13(2), 139-161. [https://doi.org/10.1016/0167-8116\(95\)00038-0](https://doi.org/10.1016/0167-8116(95)00038-0)
- Bentler, P.M. (1980). Multivariate analysis with latent variables: Causal modeling. *Annual Review of Psychology*, 31, 419-456. <https://doi.org/10.1146/annurev.ps.31.020180.002223>
- Bentler, P.M., & Bonett, D.G. (1980). Significance tests and goodness of fit in the analysis of covariance structures. *Psychological Bulletin*, 88, 588-606. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.88.3.588>
- Bouton, B. (2014). *Initial development and validation of the teacher empathy scale: TES* [Doctoral Dissertation]. The University of Georgia.
- Browne, M.W., & Cudeck, R. (1993). Alternative ways of assessing model fit. In: Bollen, K.A., & Long, J.S. (Eds.), *Testing structural equation models* (pp. 136-162). Beverly Hills, CA: Sage
- Büyüköztürk, Ş. (2020). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (28. baskı). Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö., & Köklü, N. (2011). *Sosyal bilimler için istatistik*. (9. baskı). Pegem Akademi.
- Byrne, B.M. (2001). Structural equation modeling with AMOS, EQS, and LISREL: Comparative approaches to testing for the factorial validity of a measuring instrument. *International Journal of Testing*, 1(1), 55-86. https://doi.org/10.1207/S15327574IJT0101_4
- Cooper, B. (2004). Empathy, interaction and caring: Teachers' roles in a constrained environment. *Pastoral Care in Education*, 22(3), 12–21. <https://doi.org/10.1111/j.0264-3944.2004.00299.x>
- Cooper, B. (2010). In search of profound empathy in learning relationships: Understanding the mathematics of moral

- learning environments. *Journal of Moral Education*, 39, 77–99. <https://doi.org/10.1080/03057240903528717>
- Coutinho, J. F., Silva, P. O., & Decety, J. (2014). Neurosciences, empathy, and healthy interpersonal relationships: Recent findings and implications for counseling psychology. *Journal of Counseling Psychology*, 61(4), 541-548. <http://dx.doi.org/10.1037/cou0000021>.
- Çalışkan, H. & Demir, B. (2019). Ergenlerde tarihsel empati ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Turkish History Education Journal*, 8(1), 129-149.
- Çokluk, Ö., Şekerioğlu, G. ve Büyükköztürk, Ş. (2021). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik* (6.baskı). Pegem Akademi.
- Dağlı, B., & Baysal, N. (2016). Yaşam doyumu ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(59), 1250-1262.
- Davis, M. H. (1983). Measuring individual differences in empathy: Evidence for a multidimensional approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 44(1), 113–126. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.44.1.113>
- Dökmen, Ü. (1999). *İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Dziobek, I., Rogers, K., Fleck, S., Bahnemann, M., Heekeren, H. R., Wolf, O. T., vd. (2008). Dissociation of cognitive and emotional empathy in adults with Asperger syndrome using the Multifaceted Empathy Test (MET). *J. Autism Dev. Disord.* 38, 464–473. <https://doi.org/10.1007/s10803-007-0486-x>
- Fabrigar, L. R., Wegener, D. T., MacCallum, R. C., & Strahan, E. J. (1999). Evaluating the use of exploratory factor analysis in psychological research. *Psychological Methods*, 4(3), 272–299. <https://doi.org/10.1037/1082-989X.4.3.272>
- Geer, J. H., Estupinan, L. A., & Manguno-Mire, G. M. (2000). Empathy, social skills, and other relevant cognitive processes in rapists and child molesters. *Aggression and Violent Behavior*, 5(1), 99–126. [https://doi.org/10.1016/S1359-1789\(98\)00011-1](https://doi.org/10.1016/S1359-1789(98)00011-1)
- Gökalp, A., & İnel, Y. (2021). Empati Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 5(1), 32-45.
- Gözüm, S., & Aksayan, S. (2003). Kültürlerarası ölçek uyarlaması için rehber II: psikometrik özellikler ve kültürlerarası karşılaştırma. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 5(1), 3-14.
- Güngör, D. (2016). Psikolojide Ölçme Araçlarının Geliştirilmesi ve Uyarlanması Kılavuzu. *Türk psikoloji yazıları*, 19(38), 104-112.
- Hardee, J. T. (2003). An overview of empathy. *The Permanente Journal*, 7(4), 51.
- Hogan, R. (1969). Development of an empathy scale. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 33(3), 307–316. <https://doi.org/10.1037/h0027580>
- Horzum, M. B., Ayas, T., & Padır, M. A. (2017). Beş Faktör Kişilik Ölçeğinin Türk Kültürüne Uyarlanması. *Sakarya University Journal of Education*, 7(2), 398-408. Doi: 10.19126/suje.298430
- İkiz, F. E. (2009). Investigation of counselor empathy with respect to safe schools. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 1(1), 2057–2062. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2009.01.361>
- İlhan, M., & Çetin, B. (2014). LISREL ve AMOS programları kullanılarak gerçekleştirilen yapısal eşitlik modeli (YEM) analizlerine ilişkin sonuçların karşılaştırılması. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi*, 5(2), 26- 42. <https://doi.org/10.21031/epod.31126>
- Jolliffe, D., & Farrington, D.P. (2004). Empathy and offending: A systematic review and meta-analysis. *Aggression and Violent Behavior*, 9, 441-476.
- Jones, A. P., Happé, F. G. E., Gilbert, F., Burnett, S., and Viding, E. (2010). Feeling, caring, knowing: different types of empathy deficit in boys with psychopathic tendencies and autism spectrum disorder. *The Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 51(11), 1188–1197. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.2010.02280.x>
- Kaya, B., & Çolakoğlu, Ö.M. (2015). Empati düzeyi belirleme ölçeği (EDBÖ) uyarlama çalışması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 17-30. DOI: 10.17679/iuefd.16127895
- Kaya, E., & Öztan, N. (2022). Diş Hekimliği Fakültesi Öğrencilerinin Empati Düzeylerinin Değerlendirilmesi: Kesitsel Bir Çalışma. *Türkiye Klinikleri Journal of Dental Sciences*, 28(3).
- Kayacı, E. (2021). Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin empati eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kocatepe İslami İlimler Dergisi*, 4(1), 122-137.
- Kılınc, Ş., & Sözer, M. A. (2022). Empatik eğilim ölçeği: geliştirilmesi, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (42), 133-149.
- Kline, R.B. (2011). *Principles and practice of structural equation modeling*. New York: The Guilford Press.
- Koç Başaran, Y. (2017). Sosyal bilimlerde örnekleme kuramı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 47, 480-495. DOI : 10.16992/ASOS.12368
- Lawrence, E. J., Shaw, P., Baker, D., Baron-Cohen, S., & David, A. S. (2004). Measuring empathy: Reliability and Validity of the Empathy Quotient. *Psychological Medicine*, 34, 911-924.
- Liddell, H. G., & Scott, R. (1968). Empatheia. In H. S. Jones, R. McKenzie, P. G. W. Glare, & A. A. Thompson (Comps. & Eds.), *A Greek-English Lexicon (9th ed., Rev. Suppl.)*. Oxford, UK: Clarendon Press.
- Marsh, H.W., Hau, K.T., Artelt, C., Baumert, J., & Peschar, J.L. (2006). OECD's brief self-report measure of educational psychology's most useful affective constructs: Cross-cultural, psychometric comparisons across 25 countries. *International Journal of Testing*, 6(4), 311-360. https://doi.org/10.1207/s15327574ijt0604_1
- MEB. (2022). *Değerler Eğitimi – Öğretim Programlarında yer Alan Kök Değerler Temalı Etkinlik Kitabı*. Ankara: Ortaöğretim Genel Müdürlüğü.
- Mehrabian, A., Epstein, N., & Angles, L. (1972). A measure of emotional empathy. *Journal of Personality*, 40(4), 525–543. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1972.tb00078.x>
- Parsons, S. C., & Brown, P. U. (2001). Educating for diversity: An invitation to empathy and action. *Action in Teacher Education*, 23(3), 1-4, DOI: 10.1080/01626620.2001.10463068.
- Oliveira-Silva, P., & Gonçalves, O. F. (2011). Responding empathically: A question of heart, not a question of skin. *Applied Psychophysiology Biofeedback*, 36(3), 201–207. <https://doi.org/10.1007/s10484-011-9161-2>
- Özdamar, K. (2002). *Paket Programlarla İstatistiksel Veri Analizi-1* (4.baskı). Kaan Kitabevi.
- Özkan, B., & Yılmaz, Ö. (2016). Okul Öncesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenlerinin Empati Düzeylerinin İncelenmesi. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 2(2), 72-78.
- Schermelleh-Engel, K., & Moosbrugger, H. (2003). Evaluating the fit of structural equation models: Tests of significance and descriptive goodness-of-fit measures. *Methods of Psychological Research Online*, 8(2), 23-74.
- Schutz, P. A., & DeCuir, J. T. (2002). Inquiry on emotions in education. *Educational Psychologist*, 37(2), 125–134. https://doi.org/10.1207/S15326985EP3702_7

- Spreng, R. N., McKinnon, M. C., Mar, R. A., & Levine, B. (2009). The Toronto empathy questionnaire: Scale development and initial validation of a factor-analytic solution to multiple empathy measures. *Journal of Personality Assessment*, 91(1), 62–71. <https://doi.org/10.1080/00223890802484381>
- Stojiljkovic, S., Djigic, G., & Zlatkovic, B. (2012). Empathy and teachers' roles. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 69, 960–966. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.12.021>
- Tettegah, S., & Anderson, C. J. (2007). Pre-service teachers' empathy and cognitions: Statistical analysis of text data by graphical models. *Contemporary Educational Psychology*, 32(1), 48–82. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2006.10.010>
- Topçu, Ç., Erdur Baker, Ö., & Çapa Aydın, Y. (2010). Temel empati ölçeği Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(34), 174-182.
- Wang, X., Zhang, L., Peng, Y., Lu, J., Huang, Y., & Chen, W. (2022). Development and validation of the empathy scale for teachers (EST). *Studies in Educational Evaluation*, 72, 101112. <https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2021.101112>
- Yazıcı, M., & Terzioğlu, C. (2019). Fizyoterapi ve rehabilitasyon öğrencilerinin benlik saygısı, atılganlık ve empati düzeylerinin araştırılması. *Journal of Exercise Therapy and Rehabilitation*, 6(3), 171-179.
- Zaki, J., and Ochsner, K. N. (2012). The neuroscience of empathy: progress, pitfalls and promise. *Nature Neuroscience*, 15(5), 675–680. doi: 10.1038/nn.3085

Summary

Introduction

The concept of empathy has been discussed in the field of psychology for almost a century and different definitions have been made about it (Wang, et al., 2022). In general, empathy can be defined as an individuals' reaching at a related, equal or same point on a common ground around the feelings, thoughts or beliefs of another person. It is generally considered in the context of cognitive and affective approach. Therefore, the present study has taken a two-dimensional (cognitive-affective) approach. In the context of the cognitive approach, empathy refers to understanding or judging other people's mental states without burdening their emotional states (Jones, et al., 2010). However, within the scope of the affective approach, it includes adopting the internal states of others (Zaki & Ochsner, 2012).

In the field of education, the importance of empathy is frequently emphasized in interaction between students and pupils (Parsons & Brown, 2001). Coutinho, et al. (2014) stated that empathy is necessary for the continuation of close and permanent interpersonal relationships. Cooper (2010: 94), on the other hand, stated that the empathic relationship between a teacher and his/her students contributes to the supportive learning environment. The concept of "teacher empathy" in education is a subject that has been overemphasized (İkiz, 2009; Cooper, 2004; Schutz & DeCuir, 2002). It refers to the ability of teachers to understand and share the emotional states of their students in the context of education. At this point, teacher is the empathetic person and pupils are the empathetic person. There are a limited number of scales developed to measure teacher empathy

(Bouton, 2014; Wang, et al., 2022), and no empathy scales developed or adapted for teachers in Türkiye have been found. That is why it was aimed to adapt the Empathy Scale for Teachers (EST), developed by Wang, et al. (2022), into Turkish and Turkish culture. In this respect, the present study is believed to be very important and to contribute to the literature.

Method

The quantitative research method was employed in the current study. Validity and reliability analyses were performed to make the EST developed by Wang et al., (2022) suitable for teachers in Türkiye. After getting the required permission for adapting the scale, it was translated into Turkish. After the language validity was established, a pilot study was conducted with a group of 60 teachers. In the pilot study, it was revealed that there was no item that was unclear. Then, the scale was administered online to 393 teachers, and confirmatory factor analysis (CFA) was performed on the data obtained. On the other hand, for ensuring reliability, Turkish and English forms of the scale were addressed to 35 English language teachers. Thus, test-retest reliability was provided. In addition, internal consistency coefficients of the whole scale and its components were calculated.

Results

The scale was translated into Turkish by 8 English language teachers, and its cross-language validity was established. In this context, the items translated by the teachers were checked, and 90% of agreement among translations was found. Later, the Turkish form of the scale was translated into English again by 4 English language teachers. After examining back translation and the original form of the scale, it was discovered that the English translation of the scale was compatible with the original English form. Then, CFA was performed to establish construct validity. T-values were examined, and no red warning for any items was observed. The factor loadings of all items were over .30. Based on this finding, it can be claimed that all items in the scale are usable. Based on the modification suggestions within the scope of CFA, the third and second items in the cognitive empathy sub-component were modified. Following the modification, Chi-Square / df value was found to be 420.68/148= 2.84. On the other hand, according to CFA, the scale was perfect in three indices and acceptable in nine indices. In line with these data, it can be stated that the model established for the three sub-components of the scale and the whole scale was verified. For ensuring reliability, the English form of the scale was administered to 35 English language teachers in the population of the study. The Turkish form of the scale was administered to the same teachers 15 days later. As a result of the Pearson correlation analysis performed to determine the consistency of the scores obtained through the responses given by the teachers to both forms of the scale, it was ascertained that there was a high level of positive correlation between the English and Turkish forms of the

scale ($r=.94$, $p=.00$). Hence, test-retest reliability of the scale was supported. Furthermore, Cronbach's Alpha internal consistency coefficient values were calculated for enabling reliability. These values were .84 for the sub-component of cognitive empathy, .72 for the sub-component of negative affective empathy, and .87 for the sub-component of positive affective empathy. It was .86 for the whole scale. As the values calculated were above .70, the scale is considered to have a high reliability (Özdamar, 2002). As a result, a valid and reliable "Empathy Scale for Teachers" consisting of 19 items was adapted into Turkish.

Discussion/Tartışma

CFA was performed to establish construct validity in the study because the factor designs in the original scale were determined with scientific evidences in accordance with construct validity (Dağlı & Baysal, 2016). Whether the factor structure of the adapted scale is preserved in the target culture can be questioned using confirmatory factor analysis (Çokluk, Şekercioğlu & Büyüköztürk, 2021). In several studies, it was emphasized that performing CFA was more appropriate for a scale with a valid and reliable factor structure (Fabrigar, Wegener, MacCallum & Strahan, 1999; Gözüm & Aksayan, 2003; Güngör, 2016).

Pedagogical Implications/Öneri

Scores to be received from EST and its sub-components, adapted in this study, can reflect the level of teachers' empathy towards their students. Learning about their levels of empathy can help teachers see their inadequacies and elicit them. It can also help researchers find ways to improve teachers' empathy levels so that they can communicate and understand their students in a better way.

Araştırmanın Etik Taahhüt Metni

Yapılan bu çalışmada bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifatın yapılmadığı, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi ve Editörünün" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu sorumlu yazar tarafından taahhüt edilmiştir.

EKLER**Ek1. Öğretmen Empati Ölçeği**

	Kesinlikle Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Değerli öğretmenler bu çalışmada amaç sizlerin öğrencilere yönelik empatik eğilimlerinizin belirlenmesidir. Çalışmadan elde ettiğimiz bilgileri raporlaştırarak bilimsel bir yayına dönüştüreceğiz. Ölçeğe vereceğiniz yanıtlar gizli tutulacağını ve yalnızca bilimsel amaçla kullanılacağını beyan ve taahhüt ederiz. Ölçeğe vereceğiniz yanıtların yaklaşık 3-4 dakikanızı alacağını tahmin ediyorum. Çalışmaya katılım gönüllülük esasına dayanmaktadır. Çalışmaya katıldığınız ve kıymetli görüşlerinizi bizimle paylaştığınız için şükranlarımı sunuyorum.				
Ölçek Maddeleri				
1- Öğrencilerimin mutlu olup olmadıklarını çabucak anlayabilirim.	1	2	3	4
2- Öğrencileri eleştirmeden önce onların yerinde olsaydım nasıl hissedeceğimi hayal etmeye çalışırım.	1	2	3	4
3- Öğrenciler bir hata yaptığında, genellikle bir süre kendimi onların yerinde hayal etmeye çalışırım.	1	2	3	4
4- Bir öğrencinin gergin olduğunu saklamaya çalışsa bile anlayabilirim.	1	2	3	4
5- Sınıftaki öğrencilerin duygu durumlarına genellikle çok dikkat ederim.	1	2	3	4
6-Öğrenciler her zaman duygularını anlamakta iyi olduğumu söylerler.	1	2	3	4
7-Öğrencilerimin duygu durumlarını dillerinden anlayabilirim.	1	2	3	4
8-Genellikle öğrencilerimin morali bozuk olduğunda duygularını anlıyorum.	1	2	3	4
9-Öğrencilerimin yüz ifadelerine veya beden dillerine dikkat ederek nasıl hissettiklerini anlayabilirim.	1	2	3	4
10-Öğrencilerin kötü ruh halleri beni çok etkiler.	1	2	3	4
11-Bazen öğrencilerimin olumsuz duygularına kapılıyorum.	1	2	3	4
12-Öğrencilerime kötü bir şey olduğunda üzülürüm.	1	2	3	4
13-Öğrenciler bir sınavda başarısız oldukları için üzgün olduklarında, ben de çok depresyona girerim.	1	2	3	4
14-Öğrencilerim endişeli hissettiklerinde ben de endişeli hissetmeye meyilliyim.	1	2	3	4
15-Ayrıca öğrencilerin podyumda ödül aldığını gördüğümde çok heyecanlanıyorum.	1	2	3	4
16-Öğrencileri mutlu görmek beni çok mutlu ediyor.	1	2	3	4
17-Bir öğrenci övülmekten mutlu olduğunda, onun içsel sevincini deneyimleyebilirim.	1	2	3	4
18-Öğrenciler gülümsediğinde ben de mutlu oluyorum.	1	2	3	4
19-İyi notlar aldıklarında öğrencilerin heyecanını ve gururunu yaşıyorum.	1	2	3	4

Copyright of Cumhuriyet International Journal of Education is the property of Cumhuriyet University, Faculty of Education and its content may not be copied or emailed to multiple sites or posted to a listserv without the copyright holder's express written permission. However, users may print, download, or email articles for individual use.